

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Perintöasiat>Esineoikeuksien muuntaminen
Esineoikeuksien muuntaminen

Portugali

1 Mitkä esineoikeudet voisivat tulla kyseeseen perimyksen yhteydessä tämän jäsenvaltion lainsäädännön nojalla?

HUOMAUTUS

Aluksi on huomautettava, että esineoikeudet voivat olla käyttöoikeuksia (*direitos reais de gozo*) tai vakuusoikeuksia (*direitos reais de garantia*).

Aineellisia esineitä koskevien esineoikeuksien lisäksi osa oikeusoppineista katsoo, että myös aineettomiin esineisiin liittyy esineoikeuksia.

Portugalin lainsäädännössä vahvistetaan *numerus clausus* -periaate, joka tarkoittaa esineoikeuksien tyhjentävää luonnetta (Portugalin siviililain (*Código Civil*) 1306 §).

PERITTÄVÄT OIKEUDET

Periä voi monia oikeuksia, jotka eivät lakkaa oikeudenhaltijan kuolemaan.

Siviililain 2025 §:ssä säädetään perittävistä oikeuksista seuraavaa:

1 – Oikeudellisia suhteita, jotka lakkaavat oikeudenhaltijan kuollessa joko luonteensa vuoksi tai laissa säädetyn nojalla, ei voi periä.

2 – Myös oikeudet, joista voi kieltäytyä, voivat lakata oikeudenhaltijan kuollessa tämän niin halutessa.

Esimerkiksi käyttöoikeus (*usufruto*) ja hallintaoikeus (*direito real de uso e habitação*) ovat esineoikeuksia, jotka lakkaavat oikeudenhaltijan kuollessa lain nojalla (siviililain 1476 §:n 1 momentin a kohta ja 1485 §).

Siviililain voimassa olevaan versioon voi tutustua portugaliksi verkkosivuilla

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=775&tabela=leis&so_miolo=&.

Esineoikeudet (*direitos reais*) ovat pääsääntöisesti perittävissä, lukuun ottamatta käyttöoikeutta, hallintaoikeutta, siviililain 2025 §:ssä tarkoitettuihin tilanteisiin liittyviä esineoikeuksia tai muita muissa säännöksissä nimenomaisesti tarkoitettuihin tapauksiin liittyviä esineoikeuksia.

Joihinkin oikeuksiin liittyy rajoituksia. Esimerkiksi luvallisia aseita koskevat esineoikeudet voi periä vain tietyin edellytyksin, joista on säädetty ase- ja ampumatarvikelain (*Regime Jurídico das armas e munições*) 37 §:ssä, jonka sanamuoto on seuraava:

1 – Luvallisen aseiden periminen kuolleelta henkilöltä on sallittua Portugalin järjestyspoliisin [*Policia de segurança publica*] poliisijohtajan luvalla.

2 – Edellistä kohtaa sovellettaessa aseita hallussaan pitävän henkilön on tehtävä ilmoitus poliisille 90 päivän kuluessa aiemman omistajan kuolemasta tai aseiden löytymisestä.

3 – Järjestyspoliisin poliisijohtaja voi antaa luvan aseiden rekisteröintiin pesähoitajan nimellä, kunnes kuolinpesä on jaettu, ja tällöin ase on annettava poliisin haltuun.

4 – Jos pesähoitaja tai muu perillinen täyttää aseiden hallussapitoa koskevat lainsäädännön edellytykset, rekisteröintiä voidaan hakea hänen nimellään, jolloin ase pysyy hänen hallussaan.

5 – Ase voidaan siirtää pesähoitajan hakemuksesta asianomaisen valitsemalle henkilölle, joka täyttää aseiden hallussapitoa koskevat edellytykset, tai poliisi voi myydä aseiden huutokaupassa, jolloin huutokauppahinta, josta on vähennetty kulut, tilitetään kuolinpesälle.

6 – Kun perinnönjako on suoritettu, ase annetaan sen saaneelle perilliselle edellyttäen, että tämä täyttää aseiden hallussapitoa koskevat lainsäädännön edellytykset.

7 – Jos omaisuutta ei vaadita kymmenen vuoden kuluessa, julistetaan se menetetyksi valtiolle.

Ase- ja ampumatarvikelaki on hyväksytty 23. helmikuuta 2006 annetulla lailla nro 5/2006, ja siihen voi tutustua portugaliksi verkkosivuilla

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=692&tabela=leis&so_miolo.

KÄYTTÖOIKEUDET

Lainsäädännössä säädetään seuraavista käyttöoikeuksista (*direitos reais de gozo*) (siviililain 1302–1575 § ja jäljempänä mainittu aikaosuuksiin perustuvasta hallintaoikeudesta annettu laki):

omistusoikeus (*direito de propriedade*)

yhteisomistus (*compropriedade*)

asunto-osakkeen omistus (*propriedade horizontal*)

käyttöoikeus (*usufruto*)

asunnon hallintaoikeus (*direito real de uso e habitação*)

aikaosuuteen perustuva hallintaoikeus (*direito real de habitação periódica*)

toisen maalle rakentamista koskeva oikeus (*direito de superfície*)

rasiteoikeudet (*servidões prediais*).

Aikaosuuksiin perustuvasta hallintaoikeudesta annettu laki (*Regime Jurídico da Habitação Periódica*) on hyväksytty 5. elokuuta 1993 annetulla lain tasoisella asetuksella nro 275/93. Siihen voi tutustua portugaliksi verkkosivuilla http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=648&tabela=leis.

VAKUUSOIKEUDET

Siviililaissa säädetään seuraavista vakuusoikeuksista (*direitos reais de garantia*):

vuokralleanto-oikeus (*consignação de rendimentos*) – 656 §

panttausoikeus (*penhor*) – 666 §

kiinnitysoikeus (*hipoteca*) – 686 §

kiinteistöön liittyvät velkojan etuoikeudet (*privilégios imobiliários*) – 743 ja 744 §

pidätysoikeus (*direito de retenção*).

AINEELLISIA ESINEITÄ KOSKEVAT ESINEOIKEUDET

Siviililain 1302 §:ssä säädetään, että kyseisen lain mukainen omistusoikeus voi koskea ainoastaan irtaimia tai kiinteitä aineellisia esineitä (myös vesiä).

AINEETTOMIA ESINEITÄ KOSKEVAT ESINEOIKEUDET

Siviililain 1303 §:ssä mainitaan immateriaalioikeudet ja viitataan niiden sääntelyn osalta teollisoikeuksista annettuun lakiin (*Código da Propriedade Industrial*).

Osa oikeusoppineista katsoo, että immateriaalioikeus kattaa käsitteenä tekijänoikeuden ja sen liitännäisoikeudet sekä teollisoikeudet. Portugalin

lainsäädännössä on säilytetty kaksi nimitystä: immateriaalioikeudet (*propriedade intelectual*) (siviililaissa) ja teollisoikeudet (*propriedade industrial*) (teollisoikeuksista annetussa laissa).

Teollisoikeuksista annetun lain 1 §:n mukaan teollisoikeuksien soveltamisalaan kuuluvat varsinaisen teollisuus ja kauppa, kalatalous, maatalous, metsätalous, karjatalous ja kaivannaisteollisuus sekä kaikki luonnontuotteet tai valmistetut tuotteet ja palvelut.

Oikeusoppineet eivät ole yksimielisiä siitä, voivatko omistusoikeus ja muut esineoikeudet koskea Portugalin lainsäädännön mukaisesti aineettomia esineitä, kuten likeyrityksen omistamista tai henkistä omaisuutta. Tätä seikkaa tulkitaan tuomioistuimissa.

Teollisoikeuksista annetussa laissa säädetään oikeuksista, jotka liittyvät patenteihin, hyödyllisyyssmalleihin, puolijohdetuotteisiin, malleihin, tavaramerkkeihin, kunniamerkkeihin, tunnuksiin, alkuperänimityksiin ja maantieteellisiin merkintöihin sekä näiden muutoksiin ja siirtoihin.

Patenteihin ja hyödyllisyyssmalleihin perustuvia oikeuksia sekä puolijohdetuotteiden piirimallien, mallien ja tavaramerkkien sekä muiden selvästi erottuvien liikemerkkien rekisteröintiin perustuvia oikeuksia voidaan pantata (teollisoikeuksista annetun lain 6 §).

Teollisoikeuksista annetun lain voimassa olevaan versioon voi tutustua portugaliksi verkkosivuilla

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?tabela=leis&artigo_id=438A0002&nid=438&nversao=&tabela=leis&so_miolo.

Kaupallisten yhtiöiden kohdalla omistusosuuksia tai osakkeita koskevien oikeuksien perimyksessä osakkaan tai yhtiömiehen kuollessa ja perimyksen edellytyksistä on säädetty yhtiölaissa (*Código das Sociedades Comerciais*) muun muassa seuraavasti:

184 §:ssä säädetään perimyksessä avoimen yhtiön yhtiömiehen kuollessa

198, 225 ja 252 §:ssä säädetään perimyksessä rajavastuuyhtiön yhtiömiehen kuollessa

469 ja 475 §:ssä säädetään perimyksessä kommandiittiyhtiön yhtiömiehen kuollessa.

Yhtiölain voimassa olevaan versioon voi tutustua portugaliksi verkkosivuilla

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=524&tabela=leis&so_miolo=&..

2 Onko nämä esineoikeudet tallennettu johonkin kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevaan rekisteriin? Jos on, onko tallentaminen pakollista? Mihin rekisteriin /rekistereihin esineoikeudet on tallennettu? Mitkä ovat tallentamisen edellytykset? Mitä menettelyä noudatetaan?

Kyllä, kyseiset esineoikeudet tallennetaan pääsääntöisesti rekisteriin, kuten seuraavassa selitetään.

KIINTEISTÖREKISTERITOIMISTOT

Kiinteistörekisteritoimistoissa (*Conservatórias do Registo Predial*) kirjataan kiinteistöjen oikeudellista asemaa koskevat toimet. Kirjattavia ovat mm. seuraavat esineoikeudet (kiinteistörekisterilain (*Código de Registo Predial*) 1 ja 2 §):

oikeudelliset toimenpiteet, jotka johtavat omistus-, käyttö- ja hallintaoikeuden sekä toisen maalle rakentamista koskevan oikeuden tai rasiteoikeuden syntymiseen, tunnustamiseen, hankkimiseen tai muuttumiseen;

oikeudelliset toimenpiteet, jotka johtavat asunto-osakkeen omistamista tai aikaosuuteen perustuvaa asunnon käyttöä koskevan oikeuden syntymiseen tai muuttumiseen;

kiinteistöä muuttavat toimenpiteet, jotka johtuvat lohkomisesta, yhteisomistajuudesta tai maa-alueiden erottamisesta, sekä näihin liittyvät muutokset; luovutus- tai kiinnityslupaukset, etuuskohtelusopimukset ja testamentit niiden tultua voimaan sekä näistä seikoista johtuva sopimusoikeudellisen aseman luovuttaminen;

omaisuuden luovutus velkojille;

kiinnitys, sen lakkaaminen tai muutos, rekisteröinnin etusijan lakkaaminen ja tuoton panttaus;

kiinnityksellä tai tuoton panttauksella taattujen saatavien siirto silloin, kun vakuus on siirrettävä;

yli kuuden vuoden vuokrasopimukset ja niiden siirto ja alivuokralaissopimukset, lukuun ottamatta maatilojen vuokraamista;

kiinnityksellä tai tuotolla taattujen saatavien panttaus ja muut samoja saatavia koskevat toimet tai järjestelyt;

mikä tahansa muu omistusoikeuden rajoitus, joka on kirjattava rekisteriin lain mukaisesti;

oikeustoimet, jotka johtavat rekisteröityjen oikeuksien, rasiteiden tai velkojen lakkaamiseen.

Edellä mainittujen toimien kirjaaminen rekisteriin on pakollista, lukuun ottamatta kiinteistörekisterilain 8-A §:ssä lueteltuja toimia.

Siviililain 687 §:n mukaisesti kiinnitys on kirjattava rekisteriin, tai muussa tapauksessa siitä ei aiheudu osapuoliin kohdistuvia oikeusvaikutuksia.

Kiinteistörekisteriin kirjaamisen edellytykset on täsmennetty kiinteistörekisterilain seuraavissa kohdissa:

rekisteröintivelvolliset, määrääjät ja kiinteistöjä koskevien oikeuksien vahvistaminen – 8-B, 8-C, 8-D ja 9 §

ennakkorekisteröinti, rekisteröinnin jatkaminen (erityisesti hallintaoikeusketjun periaate ja ennakkorekisteröinnistä vapauttaminen jako-osuuden/perinnön ollessa kyseessä) – 34–35 §

edellytykset hakea rekisteröintiä ja mahdollisuus edustajaan – 36–39 §

rekisteröintihakemuksessa käytettävä lomake ja hakemuksen jättämistavat (erityisesti mahdollisuus sähköiseen rekisteröintiin) – 41–42-A §

liitteinä esitettävät asiakirjat – 43–46 §.

Kiinteistörekisterilakiin voi tutustua portugaliksi verkkosivuilla http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=488&tabela=leis.

Tarkempia tietoja kiinteistörekisteri-, kaupparekisteri- ja ajoneuvorekisterihakemuksista ja esimerkiksi siitä, miten hakemuksen voi tehdä, mitä hakemukseen vaaditaan ja mitä palveluja on saatavilla, ks. verkkosivut <http://www.irm.mj.pt/sections/empresas>.

KAUPPAREKISTERITOIMISTOT

Kaupparekisteritoimistoissa (*Conservatórias do Registo Comercial*) kirjataan toimia, joilla yksittäisten liikkeenharjoittajien, kaupallisten yhtiöiden, kaupalliseksi yhtiöiksi perustettujen siviilioikeudellisten yhteisöjen ja yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden oikeudellinen tilanne julkistetaan. Myös osuuskuntien, julkisten yritysten, yritysten tilapäisten yhteenliittymien (*agrupamento complementar de empresas*) ja eurooppalaisten taloudellisten etuyhtymien oikeudellista asemaa koskevat tietyt toimet rekisteröidään kaupparekisteritoimistoissa.

Kaupparekisteritoimistoissa rekisteriin kirjataan toimet, jotka on lueteltu kaupparekisterilain (*Código de Registo Comercial*) 15 §:ssä:

15 § (*Rekisteröintivelvollisuuden piiriin kuuluvat toimet*)

1 – Rekisteriin on kirjattava 3 §:n 1 momentin a–c kohdassa ja e–z kohdassa sekä 2 momentissa, 4 §:ssä, 5 §:n a, e ja f kohdassa, 6 §:ssä, 7 §:ssä, 8 §:ssä sekä 10 §:n c ja d kohdassa mainitut toimet.

2 – Sen estämättä, mitä seuraavissa momenteissa säädetään, edellisessä momentissa tarkoitettujen toimien kirjaamista on haettava kahden kuukauden kuluessa niiden toteuttamisesta.

3 – Edellä 5 §:n a, e ja f kohdassa mainittujen toimien kirjaamista on haettava kahden kuukauden kuluessa niitä koskevan päätöksen julkaisemisesta.

4 – Yhtiöiden ja yhdenmiehen rajavastuuyhtiöiden tilinpäätöksen rekisteriin kirjaamista koskeva hakemus on tehtävä seitsemännen kuukauden viidenteentoista päivään mennessä varainhoitovuoden päättymisestä.

5 – Myös 9 §:ssä säädetty väliaikaiset toimet, päätökset, menettelyt ja toimenpiteet on kirjattava rekisteriin.

6 – Väli-toimimenettelyn kirjaaminen rekisteriin ei ole pakollista, jos vaaditun väli-toimimenettelyn kirjaamista koskeva hakemus on jo tehty, eikä tämän kirjaaminen ole pakollista, jos päätöksen kirjaamista koskeva hakemus on jo tehty.

7 – Yhtiötä koskevien päätösten keskeyttämistä koskevien toimien ja välitoimien kirjaamista rekisteriin on haettava kahden kuukauden kuluessa niiden ehdottamisesta.

8 – Edellisessä momentissa tarkoitettuja toimia ja menettelyitä koskevien lopullisten päätösten kirjaamista rekisteriin on haettava kahden kuukauden kuluessa päätöksen lopulliseksi tulemisesta.

Kaupparekisteriin kirjaamisen edellytykset on täsmennetty kaupparekisterilain 28–53 §:ssä.

Kaupparekisterilain 32 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään seuraavaa:

Rekisteriin voidaan kirjata vain asiakirjoin todennettuja toimia.

Vieraalla kielellä laaditut asiakirjat voidaan hyväksyä ainoastaan käännettyinä, elleivät ne koske seikkoja, jotka on kirjattava sanasanaisesti, tai ellei niitä ole laadittu englanniksi, ranskaksi tai espanjaksi ja toimivaltainen viranomaisosa kyseistä kieltä.

Kaupparekisterilain 51 §:n 1 momentin mukaan toimia, joista peritään veroluonteisia maksuja, ei voida kirjata rekisteriin lopullisesti, ellei veroja ole maksettu tai niitä koskevia vakuuksia annettu.

Kaupparekisterilakiin voi tutustua portugaliksi verkkosivuilla http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=506&tabela=leis .

ARVOPAPERIREKISTERI

Arvopapereita ovat lain mukaan muun muassa seuraavat:

osakkeet

obligaatiot

joukkovelkakirjat

osuudet yhteissijoitusyrityksissä

edellisissä kohdissa lueteltuihin arvopapereihin liittyvät vastuut, kun vastuu kattaa kaikki liikkeeseen lasketut arvopaperit tai koko sarjan tai siitä on mainittu liikkeeseenlaskun yhteydessä

erilliset optiotodistukset

muut vastaavia oikeudellisia tilanteita edustavat asiakirjat, jotka ovat siirrettävissä markkinoilla.

Arvopaperit rekisteröidään (Portugalin arvopaperilain (*Código de Valores Mobiliários*) 52 §).

Arvopapereiden hankinta sekä nautinto-oikeuden syntyminen, muuttaminen ja lakkaaminen ja panttaus tai muut arvopapereihin liittyvät oikeudelliset tilanteet kirjataan rekisteriin (pääsääntöisesti liikkeeseenlaskija tai hallinnoiva elin huolehtii kirjaamisesta). Näiden perimys on mahdollista.

Arvopaperirekisteri, rekisteriin kirjaamisesta huolehtivat elimet, rekisteriin kirjaamisen vaatimukset, rekisteriin kirjaamisen vaikutukset oikeuksien syntymiseen, siirtämiseen ja käyttämiseen sekä näiden oikeuksien perimys vaihtelevat edellä lueteltujen omaisuusluokkien mukaan.

Näistä seikoista on säädetty arvopaperilaissa, joka on hyväksytty 13. marraskuuta 1999 annetulla lain tasoisella asetuksella nro 486/99. Sen voimassa olevaan versioon voi tutustua portugaliksi verkkosivuilla

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=450&so_miolo=&tabela=leis&nversao.

AJONEUVOREKISTERITOIMISTOT

Moottorijoneuvojen ja niiden perävaunujen oikeudelliseen asemaan liittyvät toimet on kirjattava ajoneuvorekisteritoimistoissa (*Conservatórias do Registo Automóvel*).

Portugalin tieliikennelain (*Código da Estrada*) mukaan rekisteröitäviä ajoneuvoja ovat moottorijoneuvot ja niiden perävaunut.

Tieliikennelain 117 §:ssä luetellaan ajoneuvot ja perävaunut, joiden rekisteröinti on pakollista. Tieliikennelaki on hyväksytty 3. toukokuuta 1994 annetulla lain tasoisella asetuksella nro 114/94. Sen voimassa olevaan versioon voi tutustua portugaliksi verkkosivuilla

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_estrutura.php?tabela=leis&artigo_id=&nid=349&nversao=&tabela=leis&so_miolo.

Ajoneuvorekisterilain (*Código de Registo Automóvel*) 5 §:ssä säädetään ajoneuvojen pakollisesta rekisteröinnistä seuraavaa:

5 §

1 – Rekisteriin on kirjattava

a) omistus- ja käyttöoikeus

b) ajoneuvon luovutussopimuksessa määrätty omistuksenpidätys

c) kiinnitys tai kiinnitykseen tehty muutos tai sen lakkaaminen sekä kyseisen kirjauksen etusijan lakkaaminen

d) rahoitusleasing ja tähän liittyvien oikeuksien siirtäminen

e) vuokralleanto yli yhden vuoden pituiseksi ajaksi, kun asiaankuuluva sopimus perustuu odotukseen omistuksen siirtymisestä

f) ajoneuvon antaminen vuokralle ilman kuljettajaa

g) rekisteriin kirjattujen oikeuksien tai saatavien siirtäminen ja tällaisten saatavien panttaus, niitä koskeva turvaamismääräys tai niiden takavarikointi

h) takavarikointi, turvaamismääräys, luettelointi, haltuunotto, haltuunotto rikosoikeudellisessa menettelyssä tai muu ajoneuvon vapaaseen käyttöön vaikuttava oikeudellinen tai hallinnollinen toimenpide tai toimi

i) verolainsäädännön mukainen luovutus- tai käyttökielto

j) aiemmin rekisteriin kirjattujen oikeuksien tai rasitteiden lakkaaminen tai muuttaminen, ajoneuvon omistajien, käyttäjien tai vuokraajien nimen tai nimityksen muuttaminen taikka vakituisen asuinpaikassa tai päätoimipaikan vaihtuminen

l) muu lain mukaan rekisteriin kirjattava oikeustoimi.

2 – Rekisteröintivelvollisuuden piiriin kuuluvat edellä a, b, d, e, f ja i alakohdassa mainitut toimet sekä ajoneuvon omistajien, käyttäjien ja vuokraajien nimen tai nimityksen taikka vakituisen asuinpaikan tai päätoimipaikan muuttaminen.

3 – Rekisteriin ei tarvitse kirjata omistajaa, kun kyseessä on perintö, jos perillinen/perilliset aikoo/aikovat luopua ajoneuvosta.

Ajoneuvoja ei voi pantata (ajoneuvorekisterilain 8 §).

Ajoneuvon rekisteröintiä koskevista edellytyksistä on säädetty ajoneuvorekisterilain 11 §:ssä:

11 §

1 – Toimeja, jotka on merkittävä rekisteröintitodistukseen tai jotka koskevat rekisteröintitodistukseen merkityn toimen lakkaamista tai muuttamista, ei voida suorittaa, ellei aiemmin myönnettyä todistusta esitetä.

2 – Edellisessä momentissa säädettyä ei sovelleta seuraavissa tilanteissa:

a) rekisteröintitodistus on kadonnut tai tuhoutunut;

b) ajoneuvon rekisteröintiä on haettu internetin kautta.

3 – Jos rekisteröintiä hakee asianosainen, jolla ei ole rekisteröintitodistusta hallussaan, rekisterinpitäjän on ilmoitettava asiasta kyseisen todistuksen haltijalle edellisen pykälän 2 momentin mukaisesti, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta rekisteröinnin suorittamiseen.

4 – Ellei ilmoitusta anneta tai todistusta toimiteta rekisterinpitäjälle asetetussa määräajassa, rekisterinpitäjän on pyydettävä kyseistä asiakirjaa hallinto- tai poliisiviranomaiselta.

Ajoneuvorekisteristä on säädetty 12. helmikuuta 1975 annetussa lain tasoisessa asetuksessa nro 54/75. Siihen voi tutustua portugalkiksi verkkosivuilla http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=598&tabela=leis.

KANSALLINEN ILMA-ALUSREKISTERI

Ilma-alus tai sen osa (moottori, roottori, potkuri jne.) on kirjattava kansalliseen ilma-alusrekisteriin (Registo Aeronáutico Nacional)

Rekisteriin kirjaamista haetaan lomakkeella, johon on liitettävä seuraavat asiakirjat:

kauppakirja tai muu myynnin osoittava asiakirja (Bill of Sale);

todistus poistamisesta aiemman rekisteröintimaan ilma-alusrekisteristä tai todistus rekisteröimättömyydestä;

tullaustodistus, jos kyseessä on Euroopan unionin ulkopuolisesta maasta tuotu ilma-alus;

kaksi valokuvaa ilma-aluksesta (yksi edestä ja yksi sivulta), jonka kylkiin on maalattu kansallisuus- ja rekisteröintitunnukset; kuvakoon on oltava 9 x 12 ilman reunuksia, ja kuvat on tulostettava luonnollisissa väreissä.

Ulkomailla myönnettyjen asiakirjojen on oltava notaarin Apostille-todistuksella tunnustamien ja vahvistamien henkilöiden allekirjoittamia ulkomaisten yleisten asiakirjojen laillistamisvaatimuksen poistamisesta Haagissa 5. lokakuuta 1961 tehdyn yleissopimuksen 3 ja 4 artiklan mukaisesti. Haagin yleissopimus on ratifioitu Portugalissa 24. kesäkuuta 1968 annetulla lain tasoisella asetuksella nro 48450. Vaihtoehtoisesti asiakirjan voi vahvistaa asianomaisessa maassa toimiva Portugalin diplomaattinen edustaja tai konsuliedustaja.

Oikeushenkilön Portugalissa antamissa asiakirjoissa on oltava lain mukaan tunnustettujen laillisten edustajien allekirjoitukset sekä merkintä "na qualidade e com poderes para o acto" (suom. "asianmukaisesti valtuutettu").

Lisätietoja on saatavilla Portugalin kansallisen siviili-ilmailuviranomaisen (Autoridade Nacional de Aviação Civil) verkkosivuilla:

<http://www.anac.pt/vPT/Generico/Aeronaves/RegistoAeronauticoNacional/RegistodeAeronaves/Paginas/RegistodeAeronaves.aspx>.

ALUSREKISTERI

Alusten rekisteröinnistä on säädetty satamaviranomaisten yleissäännössä (Regulamento Geral das Capitánias), joka on vahvistettu

31. heinäkuuta 1972 annetulla lain tasoisella asetuksella nro 265/72. Säännöstöön voi tutustua portugalkiksi osoitteessa

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=1721&tabela=leis&ficha=1&pagina=1&so_miolo=&.

Lisäksi sovelletaan Madeiran kansainvälisen alusrekisterin perustamisesta 28. maaliskuuta 1989 annettua lain tasoista asetusta sekä 23. elokuuta 1989 annettua ministeriön täytäntöönpanomääräystä nro 715/89, jossa säädetään erinäisistä kyseiseen rekisteriin liittyvistä näkökohdista.

Tämän lainsäädännön perusteella

kansallisten alusten omistaja on kirjattava rekisteriin, jotta aluksella voidaan harjoittaa sen luokituksen mukaista toimintaa; rekisteröintivaatimusta ei sovelleta laivastolle (Armada) kuuluviin aluksiin;

kauppa-alukset on kirjattava myös kaupparekisteriin laissa säädetyn mukaisesti;

kansalliset alukset rekisteröidään meritoimistoissa (repartições marítimas), lukuun ottamatta huviveneitä, jotka rekisteröi voimassa olevan lain mukainen viranomainen;

uuden aluksen hankinnan tai rakentamisen yhteydessä rekisteriin kirjaamisen osalta toimivaltainen on asiaankuuluvaan lupaan merkitty meritoimisto;

aiemman aluksen korvaavan aluksen hankinnan tai rakentamisen yhteydessä rekisteriin kirjaamisen osalta toimivaltainen on meritoimisto, johon korvattavat alukset oli rekisteröity;

valtion alueen satamassa rakennettu tai hankittu alus voidaan myydä tai rekisteröidä toisessa, samalla tai muulla valtion alueella sijaitsevassa satamassa edellyttäen, että tähän on asianmukainen lupa;

aluksessa olevia pienveneitä, myös pelastusveneitä, pieniä kalastuksen apualuksia ja pieniä lähellä rantaa käytettäviä moottoroimattomia ja purjeettomia aluksia, kuten soutuveneet, kanootit, ilmatäytteiset veneet ja polkuveneet, joita voidaan käyttää enintään 300 metrin päässä laskuveden rajasta, ei tarvitse kirjata rekisteriin, mutta ne kuuluvat meriviranomaisen toimivaltaan ja meriviranomainen antaa luvan niiden käyttöön.

Alusten rekisteröintiä koskevista edellytyksistä on säädetty satamaviranomaisten yleissäännön 77 §:ssä.

Alusten rekisteröinnissä on otettava perimyksen yhteydessä huomioon erityisesti seuraavaa:

Perimyksen yhteydessä rekisteröintiin tehtävät muutokset perustuvat perinnönjakokirjaan (escritura de partilha) tai jakoluetteloon (mapa de partilha) ja sen vahvistavaan päätökseen sekä toimivaltaisen verotoimiston antamaan todistukseen, jossa vahvistetaan, että asiaankuuluva perintövero on maksettu, siitä on annettu vakuus tai sitä ei tarvitse maksaa (satamaviranomaisten yleissäännön 82 §:n 2 momentti).

Ulkomaiset alukset, jotka on saatu perintönä tai portugalilaisessa tuomioistuimessa nostetun kanteen perusteella, kirjataan ylemmän viranomaisen päätöksen mukaisessa meritoimistossa (satamaviranomaisten yleissäännön 75 §:n 3 momentti).

ASEREKISTERI

Aseista ja ampumatarvikkeista on ilmoitettava poliisille (Polícia de Segurança Pública), joka pitää yllä niitä koskevaa rekisteriä.

Tässä sovelletaan edellä mainittua ase- ja ampumatarvikelakia, jossa säädetään ilmoittamista ja rekisteriin kirjaamista koskevista vaatimuksista.

Perimyksessä sovelletaan edellä mainitun ase- ja ampumatarvikelain 37 §:n vaatimuksia.

Immateriaalioikeuksien rekisteröinti kansallisessa teollisoikeuksien virastossa

Patenttien, hyödyllisyysmallien, puolijohdetuotteiden, mallien, tavaramerkkien, kunniamerkkien, tunnusten, alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen rekisteröinti tapahtuu kansallisessa teollisoikeuksien virastossa (Instituto Nacional da Propriedade Industrial), jolle asiaankuuluvat hakemukset on osoitettava.

Lupa- tai rekisteröintihakemusta koskevista vaatimuksista ja hakemuksen vaikutuksista on säädetty teollisoikeuksista annetussa laissa kunkin edellä mainitun luokan osalta, sanotun rajoittamatta unionin lainsäädännön ja asiassa sovellettavien kansainvälisten yleissopimusten soveltamista.

Käytännön ohjeita lupa- tai rekisteröintihakemuksen laatimisesta ja toimittamisesta on saatavilla kansallisen teollisoikeuksien viraston verkkosivuilla:

<https://justica.gov.pt/registos/propriedade-industrial>.

3 Mitä vaikutuksia esineoikeuksien tallentamisella on?

Pääsääntöisesti kiinteistöjä koskevien esineoikeuksien tallentamisesta ei synny oikeuksia. Muissa omaisuusluokissa tähän pääsääntöön voi esiintyä poikkeuksia erityissäännöksissä säädetyn mukaisesti.

KIINTEISTÖREKISTERIIN KIRJAAMISEN VAIKUTUKSET

Kiinteistöjä koskevien esineoikeuksien kirjaamisesta aiheutuvat vaikutukset on lueteltu kiinteistörekisterilain 4–7 §:ssä:

4 § (Vaikutukset osapuolten välillä)

1 – Osapuolten tai heidän perillistensä välillä voidaan vedota rekisteröitäviin toimiin, vaikkei toimia olisi vielä rekisteröity.

2 – Poikkeuksen muodostavat toimet, joissa tehdään kiinnitys, jonka vaikutukset osapuolten välillä edellyttävät rekisteröintiä."

5 § (Oikeusvaikutukset suhteessa kolmansiin)

1 – Rekisteröintivaikeutteen piiriin kuuluvat toimet aiheuttavat kolmansia koskevia oikeusvaikutuksia vasta sen päivän jälkeen, kun ne on kirjattu rekisteriin.

2 – Edellisessä momentissa säädettyä ei sovelleta seuraavissa tilanteissa:

a) edellä 2 §:n 1 momentin a kohdassa tarkoitettujen oikeuksien hankkiminen pitkäaikaisen hallinnan nojalla;

b) ilmeiset rasiteoikeudet;

c) määrittämätöntä kiinteistöä koskevat toimet, kun kiinteistöä ei ole määritetty eikä täsmennetty asianmukaisesti.

3 – Rekisteröintikehotuksen esittämiseen velvolliset osapuolet ja perilliset eivät voi vedota rekisteröimättä jättämiseen asianomaisten osapuolten vahingoksi.

4 – Rekisteröinnissä kolmansina osapuolina pidetään niitä, jotka ovat saaneet keskenään ristiriitaisia oikeuksia samalta oikeudenhaltijalta.

5 – Yli kuuden vuoden pituiseen rekisteröimättömään vuokraukseen ei voida vedota kolmansien vahingoksi.

6 § (Aiemmuuteen perustuva etusija)

1 – Ensimmäisenä rekisteröity oikeus on ensisijainen muihin samaa kiinteistöä koskeviin myöhemmin kirjattuihin oikeuksiin nähden. Etuoikeusjärjestys määräytyy aikajärjestyksessä rekisteröintipäivän ja kellonajan mukaan.

2 – [Kumottu.]

3 – Lopulliseksi tullut rekisteröinti säilyttää saman etusijan kuin sillä on ollut väliaikaisena rekisteröintinä.

4 – Jos rekisteröinti hylätään, hyväksytyt valituksen jälkeen tehdyllä rekisteröinnillä on hylätyn hakemuksen jättämisaikakohdan mukainen etusija.

7 § (Rekisteröinnistä syntyvät oletukset)

Lopullinen rekisteröinti merkitsee, että rekisteröidyllä haltijalla on rekisterissä täsmennetty oikeus kiinteistöön.

KAUPPAREKISTERIIN KIRJAAMISEN VAIKUTUKSET

Kaupparekisteriin kirjaamisen vaikutukset perustuvat olennaiselta osin kaupparekisterilain 11–14 §:ään:

11 § (Rekisteröinnistä syntyvät oletukset)

Lopullinen rekisteröinti merkitsee, että kyseinen oikeudellinen tilanne on olemassa rekisterissä määritellyn mukaisesti.

12 § (Aiemmuuteen perustuva etusija)

Ensimmäisenä rekisteröidyllä toimella on etusija myöhemmin rekisteröityihin toimiin nähden, kun kyseessä ovat samat osakkeet tai omistusosuudet, hakemuksen jättämisenjärjestyksen mukaisesti.

13 § (Vaikutukset osapuolten välillä)

1 – Osapuolten tai heidän perillistensä välillä voidaan vedota rekisteröitäviin toimiin, vaikkei toimia olisi vielä rekisteröity.

2 – Edellisessä momentissa säädettyä ei sovelleta yritysten perustamisasiakirjoihin eikä niihin tehtyihin muutoksiin, joihin sovelletaan kaupallisista yhtiöistä annetun lain sekä eurooppayhtiöihin sovellettavan lainsäädännön säännöksiä.

14 § (Oikeusvaikutukset suhteessa kolmansiin)

1 – Rekisteröintivelvoitteen piiriin kuuluvat toimet aiheuttavat kolmansia koskevia oikeusvaikutuksia vasta sen päivän jälkeen, kun ne on kirjattu rekisteriin.

2 – Rekisteröinti- ja julkaisuvelvoitteen piiriin 70 §:n 2 momentin mukaisesti kuuluvat toimet aiheuttavat oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin vasta julkaisemispäivästä lähtien.

3 – Asianomaisten osapuolten lailliset edustajat, joiden velvollisuutena on kehottaa rekisteröintiin, tai kyseisten osapuolten perilliset eivät voi vedota rekisteröinnin puuttumiseen asianomaisten vahingoksi.

4 – Tämän pykälän säännökset eivät vaikuta kaupallisista yhtiöistä annetun lain tai eurooppayhteisöihin sovellettavan lainsäädännön soveltamiseen.

ARVOPAPERIEN REKISTERÖINNIN VAIKUTUKSET

Arvopaperien rekisteröintiä koskevista vaikutuksista voi lukea edellä mainitusta arvopaperilaista. Vaikutukset vaihtelevat arvopaperiluokittain. Rekisteriin kirjaaminen voi synnyttää oikeuksia joissakin arvopaperiluokissa (edellä mainitun arvopaperilain 73 §).

MUUN EDELLÄ MAINITUN OMAISUUDEN REKISTERÖINNIN VAIKUTUKSET

Aseiden, ilma-alusten, alusten, ajoneuvojen ja immateriaali- ja teollisoikeuksien rekisteröinnin vaikutuksista voi lukea kutakin omaisuusluokkaa koskevista edellä mainituista erityislaeista.

4 Onko olemassa erityisiä sääntöjä ja menettelyjä, joiden mukaisesti voidaan muuntaa esineoikeutta, johon henkilöllä on oikeus perimyksen sovellettavan lain nojalla, jos sen jäsenvaltion laissa, jossa tähän oikeuteen vedotaan, ei tunneta kyseistä esineoikeutta?

Esineoikeuksien muuttamiseen perimyksen yhteydessä sovellettavia oikeussääntöjä ovat lähtökohtaisesti siviililain 15 § (esim. kun muuntamisen suorittaa tuomioistuimien tuomioistuinmenettelyn yhteydessä) ja kiinteistörekisterilain 43-A § (esim. kun muuntamisen tekee rekisterinpitäjä rekisteriin kirjauksen yhteydessä).

Siviililain 15 § (Kelpoisuus):

Laissa annettu toimivalta käsittää ainoastaan säännökset, jotka sisältönsä ja kyseisen lain tarkoituksen perusteella kuuluvat lainvalintasäännössä mainittuun järjestelmään.

Kiinteistörekisterilain 43-A § (Ulkomaisen lain toteen näyttäminen)

Kun lainhuutohakemuksen pätevyttä on arvioitava ulkomaisen lainsäädännön perusteella, hakijan on todistettava asianmukaisin asiakirjoin lain sisältö.

Näiden säännösten lisäksi on olemassa oikeusoppineiden laatimia tulkintasääntöjä. Näiden tulkintasääntöjen mukaan muuntamisen käsite kattaa laajasti tarkasteltuna ainakin kaksi erilaista tilannetta.

Suppeassa merkityksessään muuntaminen voidaan tehdä silloin, kun kahden erilaisen perimystä koskevan lain soveltaminen aiheuttaa teknisiä ongelmia.

Esimerkiksi jos adoptoidun lapsen adoptiovanhemmat ja biologiset vanhemmat kuolevat ja maan X lakia sovelletaan adoptiovanhempien kuolemasta johtuvaan perimyksen ja maan Y lakia biologisten vanhempien kuolemasta johtuvaan perimyksen, voi lopputulos olla vastoin molempien lakien tarkoitusta (adoptiolapsi ei peri lopulta adoptiovanhempiaan eikä biologisia vanhempiaan). Tuomioistuimen on ratkaistava tämä ongelma muuntamalla.

Toisessa tilanteessa muuntaminen on laajassa merkityksessään pikemmin korvaamista tai kotimaan lainsäädäntöön siirtämistä: toisen maan lainsäädännössä vahvistettu oikeus korvataan kotimaan lainsäädännössä tunnustetulla oikeudella.

Korvaamisen tai kotimaan lainsäädäntöön siirtämisen käsite kuvaa paremmin esineoikeuksien muuntamista asetuksen (EU) N:o 650/2012 31 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa. Näin on esimerkiksi korvattaessa "leasehold" (ulkomaisessa laissa vahvistettu oikeus, jota ei tunneta Portugalin oikeusjärjestyksessä) Portugalin lainsäädännön mukaisella "direito real de superficie" -oikeudella (toisen omistamalle tontille rakentamista koskeva oikeus). Tällaisen korvaamisen tai kotimaan lainsäädäntöön siirtämisen voi tehdä joko tuomioistuimen oikeudenkäynnin tai rekisterinpitäjä rekisteriin kirjaamisen yhteydessä. Rekisterinpitäjän päätöksestä voi valittaa tuomioistuimeen (kiinteistörekisterilain 140–146 §).

HUOMAUTUS

Näillä tietosivuilla esitetyt tiedot eivät ole tyhjentyviä eivätkä ne sido yhteyspisteitä, tuomioistuimia tai muita viranomaisyksiköitä. Vaikka sivuja ajantasaistetaan usein, ne eivät välttämättä sisällä kaikkia lainsäädäntöön tehtyjä muutoksia. Voimassa olevaan lainsäädäntöön on syytä perehtyä erikseen.

Päivitetty viimeksi: 14/10/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.